

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se upravnica ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na ureništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 1157.

BRZOJAVNE VESTI.

Župan dr. Leuger.

DUNAJ 5. Župan dr. Leuger se je danes prijavil na sprehod.

Vremensko poročilo za Primorsko.

DUNAJ 5. Večinoma jasno, slabi vetrovi, temperatura malo spremenjena.

Štajerski deželni zbor.

GRADEC 5. Dnevni red današnje seje deželnega zbora je bil izrečen s tem, da so se različni predlogi odkazali posamičnim oddelkom.

Posl. dr. Jankovič je utemeljeval svoj predlog glede ustanovitve kmetijskih združenj v slovenskem jeziku. (Mejklji od strani ljudske stranke in kmetijske zveze). (Govornik je potem nadaljeval v nemškem jeziku ter izjavil, da se je radi tega poslužil svojega materinjskega jezika, da dokaže, da ima slovensko ljudstvo dežele pravico zahtevati, da pride njega jezik do veljave in priznanja tudi v deželnem zboru).

Angleški kralj.

PARIZ 5. Kralj Edvard je danes predpoludne odpotoval v Biaritz.

Bolgarski knez.

PARIZ 5. Bolgarski knez je danes predpoludne došel semkaj inkognito.

Črne osebnice.

PARIZ 5. V Dunajski sta se pojavila dva nova slučaja črnih osebnic. Bolnike so spravili v nek osamljen prostor v trdnjavi. Več del mestnih prebivalcev se je dal cepiti.

Rusija.

Car Nikolaj v Rimu?

LONDON 5. „Standard“ poroča iz Rima, da je car obljubil, da pride v Rim. To je italijanskemu dvoru baje priobčilo ruski državni svetnik Martens.

Cesarica vdova Marija Feodorovna.

PETROGRAD 5. (Petrogradski agent.) Cesarica vdova Marija Feodorovna je sinoči odpotovala na Angleško.

Otvoritev državne dume.

PETROGRAD 5. V primeri z minolimi letom vlada danes na dan otvoritve državne dume le malo razburjenje po ulicah. Mnogi radovedneži gredo ob reki Nevi k Tavrski palači. Delavstvo je mirno. Tavrsko palačo obdaja izredna sila tajnih policistov in čet. V palačo bodo smele le osebe z vstopnicami. Otvoritev dume bodo prisostvovali vsi diplomati.

PETROGRAD 5. (Petr. brz. ag.) Stranka kadetov in ostali člani leve so sklenili izvoliti v predsedstvo državne dume predsednika, podpredsednika in tajnika iz stranke kadetov, drugega podpredsednika pa izmed ostale leve. Poslanec Golovin, izvoljen v Moskvi, je določen kakor kandidat za predsedstvo dume.

PETROGRAD 5. (Petr. brz. ag.) Centralni odbor oktohistov je pod predsedstvom Gackova sklenil, osnovati v dumi parlamentarno skupino oktohistov. Oktohisti se pridružijo zvezi strank desnice. Odbor je nadalje sklenil predložiti dva člena te skupine kakor kandidata za predsedstvo dume.

PETROGRAD 6. Življenje po ulicah ima danes navadno lice. Hiše niso v zastavah. Močni oddelki čet korakajo po mestu. Opozicijski listi so priobčili ostre članke.

PETROGRAD 5. „Zveza ruskega ljudstva“ je sklenila, da pride s svojimi poslanci pred dugo demonstrativnem sprejemanju.

Mestni glavar je prepovedal izdajanje lista „Telegraf“.

PETROGRAD 5. Povodom otvoritve

PODLISTEK.

VOHUN

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

Ali je bilo vzrok to, ker Fanika ni bila nikdar deležna laskanj, s katerimi so obsipali njeno sestro, kadar so se vojaški gizdalini, obiskujoči hišo, pomenkovali o vojnih dogodkih, — vsekakor so učinkovali ti pogovori na dekleci popolnoma različno.

Angležkih častnikov se je bila polastila takrat navada, da so govorili zelo prezirljivo o sovražniku, in Sara je jemala vse to pulho blebetanje svojih častilcev za resnico. Prva politična mnenja, ki jih je slišala Fanika, so bila osoljena z zasmešljivimi opazkami o njenih rojakih.

Iz početka jim je Fanika verjela, a bil je tukaj neki general, ki je, hočeš nočeš, moral biti pravičen napram sovražniku, da je samemu sebi zagotovil pravičnost, in tako je mlado dekle začelo dvomiti nad nesposobnostjo rojakov.

Polkovnik Velmer je imel posebno veselje, delati dovtipje z nesrečnimi Amerikanci,

dume vlada v mestu živahno razpoloženje. Ulice so polne občinstva. Ulice, nahajajoče se blizu Tavrski palače, je zasedla na tisoče broječa množica ljudi, ki pozdravljajo poslanca dume, slišijo se tudi klici: Živela amnistija! Poslanci se zahvaljujejo za pozdrave. Vhoda v palačo dume sta zaprla policija in orožništvo.

BEROLIN 5. „Voss. Zeitung“ poroča iz Petrograda: Čete v Petrogradu in Carskem Selo so prejele ukaz, naj bodo pripravljene za vsak slučaj.

PETROGRAD 5. (Petr. brz. ag.) Pred otvoritvijo dume je metropolit Antonij opravil zahvalno službo božjo. Potem je imel metropolit nagovor, v katerem je prosil poslance, naj pozabijo svojo različnost mnenj ter naj delajo za blagor nesrečne domovine. Službi božji so prisostvovali tudi vsi ministri z ministrskim predsednikom na čelu.

PETROGRAD 5. (Petr. brz. ag.) Ob 1. popoldne je podpredsednik državnega sveta Golubav otvoril dugo. Ko je vladni zastopnik čital carski ukaz o sklicanju dume, so se dvignili s sedežev člani desnice, njih okoli 100 na številu, ter so ponovno klicali: Živio car! Drugi poslanci so ostali na svojih sedežih ter so molče poslušali čitanje ukaza. Po čitanju so člani desnice ponovili svoje „Živio“-klice, ki so jih ministri poslušali stoje. Potem so vsi poslanci presegli. Socijalni demokratje, ki se niso udeležili slovesne otvoritve so medtem v to svrhu prišli v dvorano.

Na to je zbornica volila predsednika. Predsednikom je bil s 356 proti 102 glasa izvoljen Golovin. Levice in centum sta izvolile živahno pozdravila, dočim je desnica molčala. Golovin se je v kratkem nagovoru zahvalil za izvolitev.

Potem ko je predsednik izjavil, da se jutri potem v Carsko Selo priobči carju svojo izvolitev, je bila seja zaključena.

Golovinov nagovor je napravil ugoden utis ter je bil vsprejet s pohvalo celo od strani nekaterih členov desnice.

Nekoliko razmotrivanj poljskega beguna iz Varšave.

II.

Napoleon I. je bil premagan po mrazu severne Rusije. S tem je bila zlomljena njegova moč. Prognali so ga na otok Elba, ali v zvezi vsem težavam je ubežal od tam. Vselej zveze vseh pristašev starih despotov je bil Napoleon potem prognan na otok sv. Helene. Kongres na Dunaju leta 1815, kjer so bili državni le igrači v rokah lepih, a ne mnogo vrednih žensk, so odločevali o usodi narodov Evrope.

Poljska je bila razdeljena. Le Krakov z nekoliko bližnjih vasi je bil ohranjen po osebi — grofice Potocke: tvoril naj bi samostojno republiko. Sveta alijanca — Rusija, Avstrija in Prusija — je bila sklenjena v ta namen, da se že v začetku zatre vsaka kal svobode.

V tistih časih, ko so se vsi narodi Evrope klonili pod strašnim pritiskom, se je le poljski narod — v letu 1831 — drznil vprijeti se kronanemu despotu Nikolaju I. ter je visoko držal kvišku zastavo svobode.

Ali — Poljaki so bili premagani po evropskem konservativizmu in po izdajstvu lastnih izdajalcev v aristokraciji in med svečeništvom.

Evropa se je pogrezala niže in niže v okove, ki so omejevali duševne stike in svobode. Leto 1848 bi bilo morda s svojimi žrtvami in vseh barikadah prišlo narodom

in sčasoma je pričela poslušati Fanika nevzdržljivi vrelci njegovega govorjenja z nezaupnostjo, tu in tam celo z močno nevoljo.

Lepega poletnega dne je sedel polkovnik poleg Sare na divanu, menjavajoč z njo pomenljive poglede in besede, dočim je Fanika nekaj pletla, ko je vojščak naenkrat dejal:

„Prihod vojske pod generalom Bergennom prinese življenja v mesto, gospica Sara!“

„To bo krasno!“ je vzkliznila nepremišljena Sara. „Čujem, da je mnogo dražestnih oficirskih gospa pri tej armadi — kako se hočemo veseliti in zabavati!“

Fanika si je stresla zlate kodre z obraza, povzdignila pogled, iz katerega je govorilo ognjevito narodno čuvstvo, in vprašala s skrivnim porogom:

„Ali je tako sigurno, da bo dovoljen generalu Bergeonu vstop v mesto?“

„Dovoljen!“ je ponovil polkovnik. „Kdo naj bi mi zabranil to, moja srčkana Fanika?“

Fanika je bila ravno v dobi, ko mlade deklice najobčutljivejše pazijo na svojo čast v družbi, — ne več otrok in vendar še ne odrasla dama. „Srčkana Fanika“ je bilo preveč intimno, da bi jej moglo ugajati, in

Evrope svobodo, da si ni črna reakcija vseh narodov in brez razlike vere podala roke, (ker se je bala, da izgubi svoje gospodstvo) in da ni ovirala na vse možne načine vsaki napredek.

Nikolaj I. je poslal svoje divje kozake, da uduši ogrski boj za svobodo — a to ne morda dunajskemu dvoru na ljubo, ampak iz lastnih vzrokov, v strahu, da bi mogla uzda despotizma odjenjati.

Napoleon III., cesar Francije, ki je bil v mladosti republikanskega mišljenja, boreči se za svobodo na barikadah in cestah Rima, je postal po lazi in krvavem državnem prevratu — cesar Francije.

Krimska vojna 1854/1856 je Rusijo popolnoma ponižala in car Nikolaj I. je bil takov strašljivec, da si je sam vzel življenje zastrupivši se. (Ta trditve je težko v soglasju z zgodovinsko resnico. Op. ured.)

Človek more delovati kaj za splošnost le tedaj, ako se je naučil živeti iz prošlosti in sedanjosti. Le tako je vsposobljen za delo za — bodočnost.

V letu 1858 je bil Napoleon III. prisiljen po Orsinijevih bombah, da je nastopil

Zopet viharna seja trž. dežel. zbora

Divojaški izbruhi in dejanjski napadi galerije proti našim poslancem

Nezakonito glasovanje in sprejetje volilnega reda in drugih zakonov.

Sinočnja seja je pričela ob 6. uri in 20 minut. Prisotni so bili vsi poslanci. Galerija je bila natlačeno polna. Predsedoval je dež. glavar dr. Scipio Sandrinelli. Vlado je zastopal vladni svetnik A. Lasciak. Po prečitjanju zapisnika prejšnje seje — v katerem zapisniku je rečeno, da se je v razpravi o volilnem načrtu oglasil k § 4 za besedo posl. dr. Rybář in da je izgovoril nekatere nerazumljive besede —, je dež. glavar otvoril nadaljevanje podrobne debate o volilnem načrtu. Tajnik Jellersitz je še enkrat prečital § 4 tega načrta, na kar se je oglasil za besedo

posl. dr. Rybář: „V zadnji seji — dejal je govornik italijanski — sem predlagal spremembo tega paragrafa. — Bila mi je pa vzeta beseda iz tega edinega vzroka, ker sem utemeljeval moj spreminjalni predlog v slovenskem jeziku. Jaz moram protestirati proti temu, kajti o tem sem se le posluževal pravice, ki mi jih zagotavlja državni osnovni zakon ter sem sledil obenem izgledu italijanskih poslancev v tirolskem deželnem zboru in v državnem zboru na Dunaju, kjer je posl. Conci celi dve uri govoril v italijanskem jeziku. Mi nismo prišli sem z namenom, da delamo obstrukcijo, ampak z namenom, da predlagamo izboljšanje volilnega načrta. A vsi naši predlogi so bili odklonjeni, da, še predlog glede § 2, glede katerega je sam podpredsednik dr. Venezian priznal, da je nejasen. No, ko sem hotel pri § 4 postaviti predlog in sem se v to poslužil svojega materinjskega jezika, mi je bila odvzeta beseda. Vzlic temu pa izjavljam, da se bom i danes posluževal slovenskega jezika!“ — Na to je govornik začel v slovenskem jeziku:

„Visoki zbor!“

Deželni glavar ga je takoj prekinil ter ga pozval, naj govori v italijanskem jeziku, ki da je edini poslovni jezik deželnega zbora. dočim je slovenski jezik dež. zboru

vsa rdeča je povsila pogled zopet na svoje delo.

„General Stark je vjel Nemce“, je odvrnila. „Ali se Angleži generalu Geu ne bodo zdeli prenevarni, da bi jih pustil hoditi svobodno okoli?“

„O, to so bili Nemci, kakor ste povedali pravkar!“ je vzkliznil polkovnik. „Tropa najetih in kupljivih ljudi: toda kadar nastopijo pravi angleški polki, takrat bomo gledali drugačne uspehe.“

„Brez dvoma!“ je segla vmes Sara, veseleč se že v svojem srcu znag Angležev.

„Prosim, polkovnik Velmer“, je vprašala zopet Fanika, ali je bil lord Persi Leksingtonski sorodnik onega, ki se je vdeležil slavnega „divjega lova?“

„Aj, gospica Fanika, Vi ste mi majhna upornica!“ je odgovoril polkovnik, skrivajoč svojo jezo za smehljajem. „Kar imenujete lov, je bilo samo umikanje, že vnaprej dobro preudarjeno... nekako... tako nekako.“

„Tako nekakšen divji beg!“ se je zasmejala dekletce.

„Ali, gospodična!“

Tukaj ga je prekinil smeh osebe, ki je doslej bila ostala neopažena.

za svobodo ljudstev v Italiji. Ali zastoj — ljudstvo je ostalo izdano vzlic Garibaldiju. Mazziniju in drugim in vzlic vsej krvi in žrtvam.

Ali — ironija! V letu 1864 se je tu konservativna, nazadnjaška in mračnjaška Avstrija z despotično Prusijo nastopila za takozvane tlačene narode pod Dansko — v Šlezvik-Holštajnu! Oni, ki so imeli doma več nego dovolj sužnjev, so hoteli osvojevati druge!

V letu 1863 pa vidimo zopet poljski narod v boju za svobodo. Car Aleksander II. je sicer odpravil takomenovano last nad osebo in je osvobodil kmete iz suženjstva plemenitašev, ali napravil je potem iz njih sužnje države. V tem času nastopa v Nemčiji prvokrat oseba voditelja delavstva Las-salea, ki je začel krčiti pot novemu velikemu socialnemu gibanju. Na bojiščih pri Kraljevem Gradcu in Sadovi je avstrijski nazadnjaški in mračnjaški konservativizem zadobil prvi smrtni udarec. V Evropi pa je navstala nova doba — prusko-nemške hegemonije. Francija je bila v letu 1870 poražena in Evropa je bila zopet potisnena v jarm evropsko-monarhističnega gospodstva.

nepoznan, a drugače da mu bo moral vzeti besedo.

Posl. dr. Rybář: Prosim, da mi navedete paragraf pravilnika, kateri zabranjuje rabo slovenskega jezika.

Dež. glavar mu je odgovoril, da se tu ne gre o paragrafu, ampak o stari navadi.

Posl. dr. Rybář je pobijal to mnenje ter je stavil predlog; da se o vseh paragrafih zakonskega načrta, kakor tudi o vseh predlogih, bodisi manjšine ali večine, vrši poimensko glasovanje.

Na to je posl. Ivan Goriup nesel deželnemu glavarju pisan predlog, ki ga je podpisala vsa šestorica naših poslancev. Posl. dr. Rybář je mej tem nadaljeval svoj govor v slovenskem jeziku. Galerija je začela grozno vpiti, na kar je govornik zavpil v slovenskem jeziku: „Meni ni galerija še nikdar imponirala in mi niti danes ne bo!“ Galerija je dalje vpila, a deželni glavar je odredil, da se nadalje čitajo posamični paragrafi predloženega volilnega načrta. Tajnik Jellersitz je mej groznim vpitjem čital §§ 5., 6. in 7., dočim je posl. dr. Rybář ves ta čas dalje govoril slovenski in so ostali naši poslanci ropotali na razne načine: eden z rogom, drugi se sireno itd. Ko je tajnik prečital enega paragrafov, je sedel in to je bilo znamenje poslancem večine, ki so takoj vstali v znamenje, da glasujejo za vsprejetje dotičnega paragrafa.

Po prečitjanju § 7 se je oglasil za besedo posl. Ivan Goriup. Dejal je: Mi smo predlagali, da se o vsakem paragrafu vrši poimensko glasovanje, a če vi hočete delati na ta način, moram že sedaj konstatirati, da je to vaše postopanje nezakonito.

Posl. dr. Venezian je predlagal, naj se predlog naših poslancev stavi na glasovanje, na kar so naši kakor en sam mož zavpili: „Ne, ne, tega ni treba, ker za tak predlog je po pravilniku dovolj 6 podpisov. (Grozno vpitje na galeriji in v dvorani).

Ko se je ta vihar nekoliko polegel, se je oglasil za besedo

posl. dr. Slavik ter dejal v italijanskem jeziku, da zahteva, da se o ravnokar prečitanem paragrafu vrši poimensko glasovanje. Nadaljeval je v slovenskem jeziku: „Predlagam poimensko glasovanje...“ Galerija ga je na to prevpila, a ko je galerija vtihnila se je oglasil za besedo

posl. dr. Mrach, ki je pobijal tolmachenje naših poslancev § 25 poslovnega reda, glede zahteve o poimenskem glasovanju.

Odgovarjal mu je posl. dr. Slavik. Dejal je v italijanskem jeziku: „Gospoda ste se pripravili, a niste se pripravili dovolj!“ Nadaljeval je slovenski: „Jaz se sklicujem...“

Dež. glavar: „Posl. dr. Slavik! Jaz vam odtegnem besedo!“

Posl. dr. Venezian je dejal, da ima sam predsednik oblast določiti, naj se li glasuje s poimenskim glasovanjem, ali pa jednostavno z vstajanjem se sedeža.

Posl. dr. Slavik bi bil hotel odgovoriti, a dež. glavar mu je opazil, da mu je odtegnil besedo.

Tajnik Jellersitz je skušal čitati § 9. Naši so protestirali, a dr. Rybář je izjavil,

da ni manjšini dana prilika in možnost staviti sprememljivalnih predlogov.

Dež. glavar mu je odgovoril, da se sme oglašati za besedo k vsakemu paragrafu. Posl. dr. Rybář je protestiral, da to ni res, da se ne more oglašati za besedo, če večina glasuje za vsaki paragraf še predno je prečitana.

Tajnik Jellersitz je na to prečital § 9. Oglasil se je za besedo

posl. dr. Slavik, ki je predlagal, naj se ta paragraf spremeni v smislu, da se ne bo od volilcev zahtevalo 3-letno, ampak le 6-mesečno stalno bivanje. Začel je utemeljevati svoj predlog v slovenskem jeziku, a kakor je izgovoril besedi: „Visoki zbor!“, ga je galerija prevpila in deželni glavar je dal z zvonom znamenje tajniku, naj čita § 10. Tudi pri tem se je oglašil

posl. dr. Slavik, da stavi sprememljivalni predlog. A ko je hotel predlog utemeljevati v slovenskem jeziku, se je zgodilo kakor prej.

Posl. dr. Rybář se je oglašil k § 11, da stavi sprememljivalni predlog. Ko je pa začel svoj predlog utemeljevati v slovenskem jeziku, ga je prevpila galerija.

Bila sta na to mej vpitjem galerije prečitana paragrafa 12 in 13. K temu poslednjemu se je oglašil zopet dr. Rybář ter predlagal, naj se temu paragrafu dostavi, da so izključeni od volilne pravice oni, ki so bili kaznovani radi prestopka proti zakonu v obrambo volilne svobode. Predlagal je, naj se o tem njegovem predlogu vrši poimensko glasovanje (zopet grozno vpitje na galeriji), na kar je

posl. dr. Slavik predlagal, da se o tem predlogu vrši tajno glasovanje.

Posl. dr. Venezian je izjavil, da podpira predlog dra. Rybářa. Ko je hotel deželni glavar na to zaključiti razpravo o tem paragrafu, je proti temu protestiral

posl. dr. Rybář, rekši da ima on, kakor predlagatelj, zaključno besedo. Govoril je na to mej vednim vpitjem o §§ 5 in 6. Na to je bil njegov predlog stavljen na glasovanje in tudi vsprejet.

Tajnik Jellersitz je na to prečital §§ 14 in 15. Pri tem poslednjem se je zopet oglašil za besedo

posl. dr. Rybář, ki je predlagal neko spremembo glede glasovanja po pooblastilu. Njegov predlog je bil odklonjen.

Pri § 18 se je zopet oglašil za besedo posl. dr. Rybář ter je izjavil, da je nameraval staviti sprememljivalni predlog. A videči, da od vseh njegovih predlogov je bil vsprejet le eden, in sicer zato, ker se ga je moralo vsprejeti, dočim so bili vsi ostali njegovi predlogi odklonjeni, in to tudi s kršenjem poslovnega reda, smatra za brezvspešno, da bi stavljal še druge predloge in se bo torej tega vzdržal.

Pri paragrafu 19 je poročevalec Zanolla predlagal, da se črtajo besede, ki določajo, da morajo biti glasovnice pisane z roko. Istotako je poročevalec Zanolla predlagal pri § 25, da se besede „relativna večina“ nadomestijo z besedami „absolutna večina“. Nadalje je Zanolla predlagal pri § 30, da se določi mesto 6 letne, 3 letne funkcijska doba. Ti predlogi so bili vsprejeti brez prigovora.

Ko je bilo na to zaključeno II. čitanje zakonskega načrta, je dež. glavar otvoril razpravo v III. čitanju istega. Oglasil se je

posl. dr. Venezian, ki je priznal, da — kakor je prejšnji posl. dr. Rybář — je v § 7 neka pomota, a to da je le tiskovna pogrška.

Na to se je oglašil za besedo poslanec Alojzij Goriup, ki je takoj začel govoriti slovenski. Nastalo je grozno vpitje na galeriji; naši poslanci so trobili na troblje in piskali na sirene, italijanski pa — vsi po koncu — so grozno vpili.

Posl. dr. Mrach je v tem ropotu nekaj govoril (pravijo, da je predlagal, naj se zakonski načrt v III. čitanju vsprejme en bloc, a tega ni bilo mogoče slišati). Takoj zatem so vsi italijanski poslanci dvignili roke. — Mej tem je pa posl. Alojzij Goriup na ves glas dalje govoril v slovenskem jeziku. Njegovih besedi sicer ni bilo mogoče umeti, a njegov mogočni glas je dominiral skupno vpitje vse galerije. Naši so mej tem trobili in piskali. Na to so začeli z galerije metati na naše poslance kepe papirja. Govorečemu poslancu Alojziju Goriupu je nekdo z galerije priletel na glavo, za tem je govorniku priletel na glavo ključ. Govornik se je pripognil in ga pobral. Priletela mu je v brado kepa papirja, druga kepa v prsi. Bilo je vrženih nanj z galerije najmanj 15 kep papirja. Mej tem je galerija intonirala „Nella patria de Rossetti“, a naši poslanci so v odgovor intonirali „Hej Slovani!“ V tem je posl. Ivan Goriup zapustil dvorano. Deželni glavar je odredil da se galerija izprazni. Poslušalci z galerije so se začeli počasi gneti proti izhodu in sicer ob pevanju Garibaldijeve himne: „Si scopron le tombe, risorgono i morti!“ Nekateri z galerije so vpili na naše poslance: „Porki de ščavi!“, „Assassini!“ „Ladri!“ itd. Dr. Rybář je na to galeriji ploskal z rokama.

Ko je bila galerija izpraznjena, je posl. Alojzij Goriup nadaljeval svoj slovenski govor. Deželni glavar mu je na to vzel besedo.

V tem je mej groznim ropotom nekaj govoril vladni zastopnik, a ni ga bilo mogoče umeti.

Na to je deželni glavar otvoril podrobno razpravo o zakonskem načrtu glede ustanovitve hipotekarnega kreditnega zavoda. Tajnik je začel čitati, a naši so začeli ropotati, pisati in trobiti. Posl. Alojzij Goriup je še nekaj časa govoril slovenski. Za njim se je pa oglašil

posl. dr. Rybář, ki je protestiral, da na ta način, brez vsake debate vsprejemajo tudi ta zakon, kakor so prejšnjega. Začel je na to govoriti slovenski; italijanski poslanci so ga skušali prevpiti, vendar je bilo umeti njegove besede: „Saj gospodje niti sami ne vedo kaj glasujejo! Vi niti ne razumete, kar se vam čita in vendar glasujete. Mej tem je tajnik vedno čital posamezne paragrafe, a posl. Alojzij Goriup je vpil: „Mario-nette! Tirighe! spago!“ — Govoril je na to slovenski zopet posl. Alojzij Goriup, ki je apostrofiriral vladnega zastopnika.

Vladni zastopnik je na to izjavil, da je hotel i on govoriti v podrobni debati o volilnem načrtu, a da tega ni mogel storiti radi ogromnega ropota.

Za tem je zopet govoril slovenski posl. Alojzij Goriup, a njemu je sledil posl. Ivan Gerdol, ki je tako vpil, da tajnika ni bilo niti slišati. Slednjič se je oglašil za besedo tudi posl. Sancin, ki je tudi govoril slovenski. Govoril je še parkrat posl. dr. Rybář.

Posl. Rusconi je bil pristopil k tribini žurnalistov in tam izjavil: „Mi no capisso un boro, de quel che se leggi. Me diol za le orece de scoltar sti sciavi!“ (On sedi namreč neposredno pred dr. Rybářem).

No, večina je na ta način vsprejela vse 4 zakonske načrte, ki so bili na dnevnem redu.

Seja je končala ob 9. uri in pol.

Jutri prinesemo nekoliko komentarja k tej seji.

Poljske vesti.

Shod delegatov poljskega narodnega sveta.

V nedeljo se je vršil v Lvovu shod delegatov poljskega narodnega sveta. Predsedoval je deželni poslanec knez Czartoryski. Shoda se je udeležilo okoli 400 delegatov iz vseh okrajev Galicije. Le mesto Tarnov (kjer so Židje v večini) ni bilo zastopano. Posvetovanja so se udeležili tudi mnogi bivši državni poslanci z načelnikom poljskega kluba Abrahamovičem. Narodni svet je najprej izvolil iz srede delegatov izvrševalni odbor. Židovski delegatje so zahtevali brezpogojno zastopstvo v izvrševalnem odboru. To je bilo pa odklonjeno z glasovi delegatov poljskega centra, konservativcev in vsepoljakov, vsled česar je prišlo do preprirov. Židovski delegatje so iz ozira na to, da niso zastopani v izvrševalnem odboru, sklenili sedaj, da izstopijo iz narodnega sveta. Kandidate za posamične volilne okraje postavi narodni svet pozneje.

Poljski profesorji proti maloruskim zahtevam.

Profesorji lvovskega vseučilišča poljske narodnosti so imeli sejo, na kateri so se izjavili s posebno resolucijo proti zahtevam Malorusov, ker iste da značijo utrakvizacijo lvovskega vseučilišča, katere se ne more dopustiti.

O konferenci dalmatinskih škofov

so poročali te dni „Slovenec“ iz Zadra nastopno: Škofovska konferenca v Zadru je najodločnejše nastopila za glagolico. Položaj je resen. Hrvatski škofje zahtevajo, da se zadnji dekret svete kongregacije obredov glede na glagolico ne izvede, kardinal Merry del Val pa je škofom brzojavil, da želi, naj škofje zadnjega dekreta ne zavrzajo. Celo zadski nadškof Dvornik je brzojavno izrekel željo, naj se glagolica prizna za privilegij vsega naroda, ne pa posamičnih cerkev. Najodločnejše je branil glagolico škof Uccellini iz Kotora, ki je povdarjal, da je dekret kongregacije krivičen. Duhovščina je škofom izjavila, da se dekretu upre, ker ni dogmatičen in je ne veže. Škofje se boje, da bi vsled protiglagoškega dekreta kongregacije izbruhnilo na Hrvatskem protikatoliško gibanje.

Dogodki na Ruskem.

Antisemitsko gibanje v Rusiji.

„Ruska Korespondencija“ poroča iz Petrograda: Veliko pozornost je vzbudil tukaj govor, ki ga je te dni imel znani antisemit Kruševan. Rekel je, da je potrpljenje ruskega naroda prikelo do vrha. Kri bo tekla v potokih, a ves svet se bo zgražal pred strašno obsodbo naroda.

Vedenje ruske vlade proti dumi.

Kakor poročajo iz Petrograda, vlada sedaj v ruskih vladnih krogih mnenje, iz katerega se da sklepati, da se hočejo na carjevm dvoru za sedaj vesti povsem indiferentno nasproti dumi, se utikati čim manje v tek razprav dume ter se ne spuščati v konflikte z isto.

Drobne politične vesti.

Kongres bolgarskih učiteljev. V nedeljo se je v Sofiji vršil kongres bolgarskih ljudskih učiteljev. Na kongresu so razpravljali o vseh represalijah, ki jih je v zadnjem času vlada izdala proti učitelstvu ter so posebno odločno protestirali proti zakonu, ki zabranjuje vsem državnim uradnikom

pristop v politična društva. Sklenili so, da bodo to odredbo popolnoma ignorirali.

Anarhistična propaganda v nemški armadi. V Hamburgu so v vojašnici pešpolka štev. 76 častniki iznenadoma izveli preiskavo, ter so v kovčegu nekoga vojaka našli anarhistična tiskovine in kompromitujoča pisma. Vojak, boječi se stroge kazni, se je ustrelil. Prej je pa še spisal pismo, v katerem se je svojim višim zahvalil, da so vedno lepo žnjim postopali.

Romunski cerkveni konzistorij. Iz Nagy-Szebeša poročajo, da je imel romunski cerkveni konzistorij pod predsedstvom romunskega pravoslavne metropolita sejo. Sklenjeno je bilo, da se skliče cerkveni kongres na izredno sejo. Škofje predložijo vladi in poslanski zbornici spomenico radi novega zakonskega načrta za ljudske šole.

Dnevne vesti.

Župan mesta Ljubljane gospod Ivan Hribar je brzojavil nastopno: „Vrlim braniteljem pravic svojega naroda proti brezobzirnemu in v sredstvih neizbirčnemu protivniku moje spoštovanje in rodoljubne pozdrave“.

Priznanje našim poslancem. Iz Bazovice nam pišejo: Ni ga bilo morda še dogodka, ki bi bil tako vzradostil naše ljudstvo, kakor je je razveselila vest o možkem in odločnem nastopu naših poslancev v deželnem zboru. „Edinost“ je šla kar iz rok v roke. Ljudje so čitali kar s slastjo in ko so prečitali so — zopet začeli čitati. Kar niso mogli pustiti iz rok veselega sporočila. Glasno so dajali izraza svojemu zadovoljstvu na vedenju vrednih svojih zastopnikov. Če kedaj, se morejo ti zastopniki ponašati, da so zares narodni — v smislu namreč, da zastopajo želje in voljo ljudstva. Njihov nastop pomenja pravo osveženje krvi v žilah naroda. Kličemo jim: le nevernašna naprej, niti koraka nazaj — mi smo z vami!

Bratski glas iz Visa. — Gospod dr. Rybář je prejel nastopno brzojavko iz Visa: Rybář—Trst. „Dive čise junaštvu Vašemui i Vaših drugova, kličemo živili, ustrajali u obrani roda i jezika na smetnju i poniženje protivnicima“.

Društvo „Viški Skup“ — Split.

Hvala dalmatinskim bratom na sočutju in bratski ljubavi. Krvava je naša borba, nejednaka z besnimi protivniki, med katerimi so najodločnejši oni, ki so se izneverili naši materi. Sedaj je čas, da pokažemo svoje na svojem, slovenec čas, da zlobnežem in naivnežem dokažemo, da smo narod, mlad, živav — narod, ki veruje v svojo bodočnost, o katerem niti dušmani ne smejo izustiti besede: na pol mrtvi so!

Srce nam igra veselja, ker glas o naši borbi odmeva niza bratsko, kršno Dalmacijo! To je tolažljivo za nas, ali dovolj: Dalmatinci! Spominjajte se vsaj sedaj, da tudi v vaših rokah je ostro orožje, s katerim morete pomagati sedaj izpostavljenim bratom, ako ste nam bratje!

A naša zmaga bo: čast, slava, zmaga za vse Slovane, a v prvi vrsti za brate in sosede Hrvate. Naš grob bi bil slovansko grobišče, ki bi se razširil najprej niz siroto Istro, pak dalje tja doli, kjer je sedaj hrvatsvo v polni svoji moči!

Shod društva „Patria“ se je vršil v ponedeljek zvečer v gledališču „Rossetti“. Na dnevnem redu je bila reorganizacija liberalno-nacionalne stranke in pogovor o prihodnjih volitvah. Shodu je predsedoval predsednik „Patrie“ dr. Perco, ki je v svojem pozdravnem govoru omenjal tudi dogodke v deželnem zboru ter izjavljal, da meščanstvo ne bo trpelo slovenskega nasilstva ter da bo znalo primerno odgovoriti. Odvetnik Camillo Ara je poročal o organizaciji stranke. Predlagal je, naj se ustanovi strankin svet, ki bo vodil stranko in odločeval posameznosti programa in sploh odločeval o postopanju stranke. Ta strankin svet naj bi obstojal iz 50 zaupnikov stranke, med katerimi naj bodo tržaški državnozbornski poslanci, izvoljeni od stranke, odborniki „Patrie“, mestni svetovalci iz nacionalno-liberalne večine, pet svetovalcev trgovinske zbornice, pripadajočih isti stranki, 13 členov izvoljenih izmed meščanov, nekateri zastopniki tiska in nekateri drugi pristaši stranke, katere si bo strankin svet pridružil. Strankin svet naj si izvoli eksekutiven odbor petih členov. O predlogu so govorili neki Fonda, odvetnik dr. Mrak, ki se je z vso silo zaganjal proti vladi in proti Slovincem, proti poslednjim posebno radi njih nastopa v deželnem zboru, dr. Hugo Quarantotto, Renzo Prister, kateri poslednji je napadal slovenske poslance radi obstrukcije, a istočasno izrazil željo, naj bi se uveljavilo predloženo volilno reformo. Na obče zahtevanje je govoril dr. Venezian, kateri je naglašal v svojem govoru, da se ima boriti stranka s tremi sovražniki in to so: klerikalna stranka, Slovani, o katerih poslednjih je izjavil, da so bolj nevarni, nego bi se mislilo in posebno radi tega, ker so se vrgli na mesto s svojimi denarnimi zavodi, in slednjič socialisti, ki so nevarni radi nasilnosti, katere se poslužujejo. Nazadnje je napadal seveda tudi vlado, ter je predlagal, naj se vsi zborovalci konstituirajo kakor splošni volilni odbor. Kakor zadnji je govoril Attilio Hortis, ki je obljubil, da se bo tudi kakor prostak boril za čast Trsta, in dostojnost in celokupnost naroda.

„Piccolo“ piše sicer, da je bilo gledališče polno, a z druge strani se nam poroča, da udeležba ni bila taka, kakor so jo pričakovali. Obširnej izvadek govora Venezianovega z nekoliko opazkami prinesemo jutri.

Smrtna kosa. Iz Bazovice nam pišejo: Letos smo nesrečni v naši vasi. Najbolji možje nam padajo v grob eden za drugim — možje stare korenike, starega slovenskega poštenja in zvestobe. V nedeljo popoldne je umrl tukajšnji posestnik Ivan Križmančič. Pokojnik je bil dober gospodar, skrben glavar svoji rodbini in vsikdar zvest rodoljub. Svoju sinova je vzgojil v strogo narodnem duhu, ki sta oba delavna člena naših narodnih društev. Ob času volitev pa smo mogli računati nanj kakor na trdno skalo. Ohraniti mu hočemo hvaležen spomin a njegov lep izgled priporočamo našincem v izgled.

Volilno gibanje. Centralni odbor za državnozbornske volitve pri sv. Ivanu je sklical dne 3. t. m. v društvenih prostorih na Frdeniču volilen shod. Dvorana je bila natlačena volilcev.

G. Miloš Kamuščič je odprl zbiranje naznanivši navzočim, da se je za III. okraj konstituiral ožji in širji centralni odbor, ki si je nadel nalogo prirejati shode po vsem okraju. Na teh bo tolmačil novi volilni zakon. Pozdravivši navzoče predstavil je gg. odbornike centralnega odbora ter dal besedo g. Anton Grmeku. Govornik je predaval jasno in poljudno o novem zakonu. Volilno dobo delimo v tri štadije: v organizacijo, v reklamacijo in volitev samo. Naša prva naloga je, da se organiziramo, t. j. da se združimo in začasnou pripravimo volilce, da bodo imeli pri rokah vse potrebne listine, ko pride čas reklamacije, ki bo trajal samo 14 dni. — V to svrhu so zvoljeni po vseh vaseh našega okraja eden ali dva odbornika. Ti si zberejo v pomoč druge možje, ki bodo držali v pregledu vse volilce. Po novem zakonu je volilec vsak možki, ki je spolnil 24. leto, je avstrijski državljan in biva vsaj eno leto v isti občini, kjer voli. Iz vol. list bodo mnogi izpuščeni, zato je naloga centralnega odbora, da pouči volilce, naj bodo pripravljeni za reklamacijo. Po novem zakonu bo strogo kaznovan vsakdo, ki bi motil ali celo razgaljal shod in delal na shodu škandale. Zato opozarjamo volilce, naj se na teh shodih vedejo dostojno.

Priporočal je vsem navzočim naj ne čakajo zadnje dni, naj pripravijo lastne liste, vojaške knjižice, poročne liste, da bodo takoj reklamirali, če bo treba.

G. S. Škrl je pojasnjeval natančneje o dolžnostih izvoljenih odbornikov na Frdeniču. Kedor potrebuje kako pojasnilo, naj se obrne do g. Lozej Ivana, ali g. Kocijančiča, ker sta vedno v dotiki s centralnim odborom.

G. Križmančič bi rad vedel ime kandidata. G. Grmek mu je pojasnil, da danes je na dnevnem redu organizacija volilcev.

G. J. Negode je želel pojasniti, zakaj ima novi volilni zakon kazenska določila toliko proti razgrajcem, kolikor proti podkupovalcem volilcev. — Omenil je tipičen slučaj o onem, ki je hotel podkupiti volilca za en goldinar, a ta mu je dal primeren odgovor: „Vi hočete meni dati en goldinar, a jaz sem v Sežani dal pet goldinarjev za enega — osla!! Mož jo je kmalu pobrisal. — Govornik je pojasnjeval zakaj obstoja državni zbor, kakšno dolžnost in pravice imajo poslanci ter prišel na naš deželni zbor.

Predsednik shoda je obširneje pojasnil nakano laške kamore, kakšen namen ima nova volilna reforma za Trst in okolico. Namen novega zakona bi bil izgnati oziroma preprečiti izvolitev slovenskih poslancev v Trstu. Ti so jim kakor trn v očesu. Oni bi radi pokazali svetu, da na teh begovih ni drugega nego Italijan. Dolžnost naših poslancev pa je preprečiti ta zvijačni volilni red, kar so doslej tudi vestno in konsekvntno vršili. Naravno je, da 6 proti 48 ne more zmagati in ker italijanska večina hoče pe vsej sili, da obvelja ta zakon, so se naši poslanci poslužili skrajnega sredstva: obstrukcije.

Ker pripada okolica v tržaško občino, in ker je ta okolica slovenska, imajo naši poslanci vso pravico, da v deželnem zboru govorje v jeziku svojih volilcev — Slovincem!

Prav je imel posl. Rybář, da je nadaljeval svoj govor v mestni zbornici z besedami: Slavni zbor! V to predlagam, da današnji shod izreče našim poslancem zaupanje, da pokažemo, da je okolica solidarna z našimi zastopniki: Zaupnica je bila z živahnim odobravanjem sprejeta.

Tako je končal prvi volilni shod pri sv. Ivanu.

Kulturna sličica s tržaških ulic. — Prejeli smo: Ker že italijanski listi, tudi povodom sedanjih dogodkov v deželnem zboru toliko kriče o potrebi brambi stare latinske kulture, naj jim postrežemo z opisom prizora ki stavlja to njihovo kulturo v kaj čudno luč in ki je v pravo pramoto za naše „kulturno“ mesto: žalostna priča žalostne vzgoje izvestnih tržaških slojev!

Po ulici se je pripehala, roko v roki, sklenjena v trdno „falango“, vrsta hreščeče pevajočih žensk, ki se jim je videlo po vsem vedenju in hreščanju, da so — dobre volje. Ljudje so se zaustavljali in gledali. Eni so se smejali, drugi zgražali. Neki mladenič, dopesvi ravno na ogel poštnega poslopja nasproti Galattijevi hiši, je napravil o teh žen-

skah precej glasno, a ne posebno laskavo, ali zasluženo opombo. Da ni storil tega nikdar! Zagnale so se vanj kakor furije, pljuvale vanj, nabijale ga s pestmi in ga slednjič zrušile na tla. Le s težavo se je mladenič osvobodil toliko, da se je mogel — ves bled in prepaden — postaviti na noge in — začel bežati... Ali furijam še ni bilo dovolj: vdrla so za njim in ga dotele in ponovil se je prejšnji ostudni prizor parkrat. Na trgu se je zbrala množica ljudi, a kar je najbolj sramotno, je to, da se ni nikdo sramoval takega škandala, da se ni nikdo zmenil za to, da bi napravil konec skrajno odurnemu prizoru, pač pa so se ustvarile gručice, ki so se povečevale škandal s tem, da so se tudi razburjale in prepirale: eni za mladeniča, drugi za ženske. Ni ga bilo med temi sinovi in hčerami avite culture nikogar, ki bi se bil svedel, da so taki dogodki na ulicah za mesto velika sramota, prava — bruttura! Kakove pojme mora dobiti tujec, ako vidi tako zdvijanost, o kulturnih razmerah v tem mestu?!

Ob kriku in vrišču se je ves oblak valil preko trga, mimo Smolarsove trgovine v ulico delle Poste. Ves ta prizor, ta pregled na zbesnele in zdvijane, pretepačce se in hreščče ženske, in pa na množico, ki je kričala okolo, je bil tako oduren, da lahko rečemo, da kaj takega ne bi bilo možno v nobenem drugem mestu, ako tudi ne leži pod solncem avite — culture!!

Signori, ki vedno toli bahato bijejo ob to svojo kulturo, naj vedo, da jim je še veliko veliko storiti na polju poštene javne vzgoje, predno se bodo mogli ponášati s kulturnim stanjem v našem mestu!

Demonstracija. Sinoči, mej sejo, se je bilo nabralo na velikem trgu kakih 300 Slovencev, ki so naše poslance, ko so prišli po seji na trg, vsprejeli z gromovitimi „Živijo“-klici. Na trgu je bil močan policijski aparat. Bilo je na trgu tudi nekoliko Italijanov. Na trgu della Borsa bi bilo kmalo prišlo do spopada mej Slovenci in Italijani, a je vendar policija to zabranila. Slovenci so zatem zapeli „Hej Slovani“ in so se pevaje podali proti Narodnemu Domu. Mej potjo jim je policija zabranila petje. Vendar pa so pred Narodnim Domom zapeli še „Lepa naša domovina“.

Banelli — pometać! Sinoči je Banelli, bivši mestni svetovalec in sedanjí vodja pometaćev — vodil sodergo, ki je živigala pred Narodnim domom. Banelli je prvi zaživigal za njim je nastopil zbor pometaćev, na čelu mali, sivi „kapo“! Gospodu Banelliju čestitamo za najnovejšo — odločno druhal — Kalabrežev. Nekateri ljudje pravijo, da je Banelli pameten človek!!

Preostali katastrofe parnika Imperatrix so včeraj predpoludne s parnikom „Castore“ došli v Trst. Vseh je 77 na številu. Kaj več povemo jutri.

Smešnica. V sinočnji demonstraciji. Redar trojici mladeničev: „Če je tri persona skupaj, je demonstracija, zato prej pro!“

Drugi redar nekemu demonstrantu: „Alo, alo, izgubite se!“ — Demonstrant: „Bravo, a kdo me bo pa potem iskal?“

Jebus.

i ca i

(Rešitev prejšnje: VEČER.)

Koledar in vreme. Danes: Marcijan, škof; Ninoslav; Zvezda. — Jutri: Iomaz; Akvinski; Svetorad; Koran. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 8° Celzsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti priredi v nedeljo dne 10. marca t. l. v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu veselico in korist družbe. Sodelovala bosta pevski in tamburaški zbor „Zarje“ in diletantni „Narodne Čitalnice“.

Volilno posvetovanje. Podpisani vabi vse ude „Delavskega podpornega društva“ na posvetovanje, ki se bo vršilo prihodnjo nedeljo ob 10. uri predpoludne v društvenih radi sestave novega odbora.

Ivan Hvastja.

Volilni odsek „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ vabi društvene člane na volilno posvetovanje, ki bo v nedeljo dne 10. t. m. točno ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih ulica Stadion št. 19.

Odbor mladinskega plesa bo imel nocoj ob 9. uri svojega zaključno sejo v čitalnični dvorani. Vabijo se vsi odborniki, da se sigurno udeležijo te seje.

Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil v soboto, 9. marca 1907 ob 8. in pol uri zvečer v restavracijski dvorani hotela „Balkan“ (1. nadstr.) — Dnevni red: 1. Nagovor načelnika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev odbora; 5. Eventuelni predlogi in nasveti. Po občnem zboru družbinski sestanek s predavanjem. Predaval bo član g. V. Knafelc o „Spominih s planin“.

Darovi.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija se je nabralo svoto 10 kron in 50 stot. povodom novorojenčka Vinka Bareto na pojedini v gostilni gospoda Furlanija pri sv. Ivanu.

Gospica P. Kastelic dobila od gospe T. Jenko iz Podgrada za prodane koleke 3 kroni za družbo sv. Cir. in Met. v Istri.

V proslavo energičnega nastopa slovenskih zastopnikov dne 2. marca t. l. daroval

g. P. Radešek družbi sv. Cirila in Metodija 1 krono. (Denar vseh treh darovalcev hrani uprava „Edinosti“).

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je nabral gospod Sila na zabavi tamburaškega odseka pevskega društva „Kolo“ na Trsteniku 7 kron 4 stotinke.

Vesti iz Goriške.

e) **Veselice v goriški okolici** obetajo biti to leto obilne in zanimive. Sezono odpre Bralno in pevsko društvo „Napredek“ v Gor. Vrtojbi, s svojo veselico, ki jo priredi na Velikonočni ponedeljek. Žal, da je toliko nasprotstev od našega g. vikarja in onih, ki so od njega odvisni. Za to veselico bo v nedeljo kasneje impozantna veselica v Sovodnjah društva „Nade“, katere predsednik g. Pertot prešeneča poslušalce z raznimi novitetami. Potem veselica v St. Petru in drugod. Dovolj razvedrila!

Okrožnica slovenskemu učitelstvu ljudskih šol na Goriškem in Gradiščanskem. Prišel je čas, da prične slovensko učitelstvo te dežele tudi gospodarsko delovati. Naši tovariši na Kranjskem so nam v lep izgled, kako je treba v tem oziru postopati. Njih ustanove koristijo tudi nam, a ne toliko, da bi zadostovale vsem našim potrebam. Kakor mora imeti vsaka občina in še celo vsaka hiša svoje posebno gospodarstvo, tako mora imeti tudi vsak stan vsake dežele poleg skupnih tudi svoje posebne gospodarske ustanove, ako hoče dobro napredovati in izkoristiti vsako priliko za zboljšanje svojih razmer.

Goriški učitelji nismo storili v gospodarskih rečeh še nobenega koraka. Naši stanovski sosedje imajo mont, centralno posojilnico, skupino hiš v Gorici, krojaško zadrugo, več časopisov itd.; mi smo reveži s praznimi rokami in brez pripomočkov. V našem stanu je mnogo nezbujene moči, s katero bi mogli doseči velike vspehe, ako bi ves stan prešinila prava zavest, kaj smo dolžni sebi, svojemu stanu in šoli. Če nikoli ne začnemo, tudi nikoli do ničesar ne pridemo.

Prvi začetek gospodarskega razvitka bi bil, lastni politični list, ki bi našel tako pot med ljudstvo, kakor sta ju našla za duhovski stan lista „Gorica“ in „Primorski List“. Ko bi se tak list utrdil, sledila bi mu lastna tiskarna, tej učiteljski dom in temu učiteljski konvikt, konviktu pa obrtne ustanove. Učitelstvo more doseči v teku 20 let imenitne reči, ako hoče vzdigniti iz sebe zakopane zaklade. Posamezni učitelji zmoremo malo, a vsi skupaj zmoremo mnogo. Učiteljskemu stanu ne more biti v čast, če služi drugim stanovom za stafažo in privesek ter jim opravlja službo tovarnikov. Stopiti moramo v gospodarskih rečeh na samostojno delo.

Vaš zaupni odbor, ki ste ga izvolili 6. decembra 1906, je prevdarjal vprašanje glede lista ter prišel do sklepa, da je učitelstvo na Goriškem potrebno lastnega lista; glede tega pa, ali naj bi se prišel list izdajati pred volitvami ali po volitvah, se ni prišlo do sklepa; zaupni odbor prepušča rešitev tega vprašanja učiteljskemu shodu. Tudi izdavanje lista je odvisno od tega, ali se učitelstvo zaveže v zadostnem številu, da hoče tak list naročiti ter ga širiti in vzdrževati.

Učiteljski shod 7. marca t. l. odloči, ali je slovensko učitelstvo na Goriškem zrelo za pričetek delovanja na stanovsko-gospodarskem in zadrugnem polju.

Ajdovščina, 11. februarja 1907.

Fr. Bajt

predsednik zaupnega odbora. **Shod slovenskega učitelstva na Goriškem in Gradiščanskem**, se bo vršil dne 7. marca 1907 ob 11. uri predpoludne v dvorani „Pri zlatem jelenu“ v Gorici z dnevnim redom: Posvetovanje, ali bi slovensko učitelstvo na Goriškem in Gradiščanskem moglo vzdrževati tednik za svoj stan in njega prijatelje?

d) **Volilno gibanje** na Goriškem se sicer po malem začel. V nedeljo imela je klerikalna stranka dva mala shoda v Mirnem in Podgori. Shodi niso bili prej naznanjeni, vsled česar se nasprotniki shodov niso udeležili. Ta teden skliče klerikalna stranka tudi zaupen shod na Krasu, kjer hoče definitivno imenovati kandidata v osebi Laharnarja. Za nedeljo pa je sklican javen shod v Sežani od naprednih poslancev Al. Štreklja in Treota. V obče pa je naše volilno gibanje še vedno samo ugibanje, kdo bi bil primeren kandidat. Kandidatov sicer ne primanjkuje in marsikoga poznamo, kojemu se cede sline po enem ali drugem mandatu, pa bodisi na tem ali onem programu. Toda malo je vmes imen, ki bi bila priljubljena pri volilcih na sploh. Zato doslej tudi še ni nobeden nastopil z odprtim vezirjem, ampak si skuša pridobiti vsakdo na tistem kaj pristašev. Tako je doslej rešeno vprašanje o kandidaturah precej sigurno samo za Kras, kjer bo kandidat napredne stranke Alojzij Štrekelj, protikandidat pa Laharnar.

d) **Akademija.** Katero sta v nedeljo večer priredili „Narodna prosveta“ in „Pev-

sko in glasbeno društvo“ v Gorici v spomin Simona Gregorčiča se je izredno posrečila. Najprej je predaval znani naš pisatelj dr. Ivo Sorli o značaju Gregorčičevih pesni, njegovem duševnem življenju in pomenu. Globoko je bilo zasnovano njegovo pesniško vznešeno predavanje, a pač nekoliko pretežno za večji del občinstva. V srce sta segli deklamaciji g. Ernesta Klavžarja „O nevihti“ in „V pepelnici noči“. Zlasti prva bila je govorjena z ognjem in občutkom, da smo se čudili mladeniški sili starega gospoda. — Glavni del večera bil je posvečen

(Dalje na 4. strani).

VELIKA ZALOGA
praznih buteljk
Trst, via delle Ombrelle št. 5
Guido e Ugo Coen
100.000 buteljk od šampanjca
za refošk

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. VELIKA ZALOGA Buteljke od pol litra 1 litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene.

Prevzamejo se dopošiljatve na deželo. Kupuje se razbito steklo vsake vrste.

Kdor želi dobro kapljico:

namizno vino iz najboljših dalmatinskih kleti; vino 1-trsko, desertno vino iz leta 1897; šumeči refošk, zadarski maraskin, luk-sardo itd. — tropinovec, pristno olje iz oljk, likvorjev in špirita, naj se obrne na Zalogo, ulica Farneto 3

„Al Progresso Dalmato“
Via Farneto štev. 3

Nabiralni vagoni na vse važne postaje srednje Evrope in Balkana. Posebni vagoni za vino. Vsprejema vsakovratne Transporte od vsake strani in na vsako stran. Uloga blago, uplačuje cariao in daje porojila na blago.

Robert Metzger & Co.

mednarodno spedijsko podjetje v Trstu
Zastopnik: Fischer & Rechstelner naal. Zastopstva: Benetke, Milan, Busto Arsizio, Verona, Como, Chiasso, — — — — — Turin, Luino, Mannheim. — — — — —

Gianoni Giovanni

komisijonar in zastopnik

ulica CHIOZZA 45

Izključno zastopstvo z zalogo na debelo in drobno svetiljk

Graetzin - Licht D. R. P. 126-135 (Mannesman)

Beložarna luč, takozvani električni plin, 100 sveč svetlobe, prihrani se 40%, na plinu, prihrani se mrežice in cilindri. — Prodaja mrežic, tulipanov, cilindrov in drugih potrebščin po tovarniških cenah. — Zaloga popirja, apaniranega stekla in umetnega puhljača, macole iz jekla za kamnoseke.

Posrečilo se nam je sestaviti
spopolnjen in patentiran brzi stroj za nogovice

THE VICTORIA

s katerim si zamore vsakdo ustanoviti
koristonosno domačo obrt s proizvodnjem
nogovic in sličnih predmetov. Trideset-
krat hitreje nego na roko. Nogovice so brez šiva.
Uporabo stroja „THE VICTORIA“ je možno
naučiti z lahkim poukom oziroma ustmeno v
naših pisarnah in zastopstvih.

Katalogi zastoj in poštnine prosto. — Odpošilja centrala:

The Victoria Stocking-Loom & Co.

TRST, Corso št. 17. f — Iščejo se resni zastopniki. — Corso št. 17.

PARIZ velika nagrada in
zlata medalja. — — — — —

Giulio Zanolla
krojačnica
TRST — ulica Torrente 32
Izdeluje po meri. — Moderni kroj.
Točna izvršitev. — Cene zmerne.

MACHINE & Co.

Koncesijonirana pisarna za
trgovske informacije

in iztirjevanja
ulica Vincenzo Bellini št. 13.

Dopisniki vseh mestih sveta.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-Ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:

Blago gladko za gospe	od nvč. 60 napre
ribelin	90
Fuštanj zametasti novi vzorci	20
s križnim tkanjem n.	28
navadni novi vzorci	20
mešani	22

VELIKANSKA ZALOGA
maj, nogovje, volnenih rut, flanelnih šalov,
volnenih in svilenih preves.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich

Nasledniki Luigi Riecl-Ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Tovarna pohištva
v TRSTU
ulica della Tesa
št. 46
Aleksand. Levi Minzi
ZALOGA
Piazza - -
Rosario št. 1
KATALOGI, NAČRTI IN
PRORAČUNI NA ZAHTEVO.

Z vsemi udobnostmi opremljena
stanovanja ter

pisarniške prostore

daje v najem s 24. avgustom
»Tržaška posojilnica in hranilnica«. Po-
jasnila pri upravitelju hiše, Piazza Ca-
serna št. 2 od 9.—12. ter od 3.—5.
izvzemši nedelj in praznikov.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvpešneje sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA**

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Mila Madonna della Salute“ pri
od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „Mila Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odrošlja manj od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljati zneska 7 K franko poštnine in zavoje.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počakaj & Kogl

HOTEL BALKAN

petju Gregorčičevih pesni. Omenjamo Försterjev oktet „Njega ni, ki ni napravil utisa, Nedvedove „Srce sirota“ in „Njega ni“ pri katerih se je odlikovala gospica Hrovatinova s svojim srebrnočistim glasom, Risto Savinovo „Predsmrtnico“ in Nedvedov „Pogled v nedolžno oko“, pisani za tenor solo. Tenorist g. Črno bil je prav dobro razpoložen. — Piece de resistance večera pa je bila izvirna skladba J. Michla „Človeka nikar“. G. Michl. rod. 1863, umetnik se je popolnoma na slovenskih tleh. On Dvofakov učenec, obrnil je že enkrat nase pozornost slovenskih glasbenikov, ko je uglasbil ob priliki otvoritve „Trgovskega doma“ po mogočnih motivih odlikujoči se „Prolog“. Tudi skladba „Človeka nikar“ ima trajno vrednost. Priznati moramo, da smo bili nekoliko v dvomu, je li imel skladatelj pri izbiranju srečno roko. Kajti pesem se sama na sebi ne zdi primerna za petje. Toda že prvi zvoki so izpremenili naše mnene. Skladba, pisana za bariton solo s spremljevanjem klavirja, je mogočno, resno in skrajno premišljeno delo. Mogočni, veličastni akordi pretresajo dušo. Delo je priča, da je g. Michl ne samo umetnik, ampak tudi globok mislec. Lepo je izvedel svojo nalogo tudi bariton g. B. v. k. — Zbor je bil v nekaterih pesnih negotov. — V celoti pa je bil večer zelo lep in zadovoljiv.

Vesti iz Koroške.

Na občinskih volitvah v Vovrah pri Velikovu so zmagali Slovenci. Prej je bilo šest slovensko narodnih in šest nemških odbornikov, sedaj je pa sedem slovenskih in pet nemških.

Težka skrb. Nemci vedo dobro, da je njih zmaga, posebno v slovenskih krajih, mogoča le s podkupovanjem, najbolj vplivata golaž in pijača. Iz tega vzroka že tarnajo, da bo stala razširjena volilna pravica veliko denarja. Tožijo, da nimajo skrivnih izvirov, kakor klerikalci, tudi nimajo stroge organizacije, kakor socialni demokrati, ki da radovoljno zlagajo velike svote v volilne namene. H koncu pa kličejo, da se bodo morali tudi meščani in kmetje napredne stranke sprijazniti z mislijo, da se ojači volilni fond. Da se ta denar porabi izdatno v slovenskih krajih, da se primejo nemški gimneli li-manije, je samoočeno umevno. Omenim le zadnje Zafircove volitve v znamenju golaža in piva. Znani Lemež (Lemisch) pa je menda za zadnji svoj mandat žrtvoval celih 20.000 kron.

Podkloster. Nemčurji so pridno na delu. Dne 24. svečana se je vršil tukaj volilen shod, na katerem se je dredstavil znani profesor dr. Waldner, ki kandidira v najbolj interesantnem volilnem okraju, v katerem so priklopili 12.000 Slovencev 29.000 Nemcem, deloma onkraj Dobrača. Ta c. kr. mož je znan po svojih hudournikih; čudno je le, da jih na tem shodu ni izrecno povdarjal. Pravil pa je, da je on tudi dober kmetovalec in ima tudi posestvo. Rekel je, da se kmečki stan more rešiti le, ako se istemu posvetijo le umni, v kmetijstvu praktično in teoretično veščani ljudi, ki znajo izvajati zemlji doneske, ki bodo pokrivali trud in stroške.

Res interesantno bi bilo izvedenje dr. Waldnerjeve ideje, katera sama na sebi res ni slaba, ako bi na primer on prevzel kako zadolženo srednjo kmetijo, posebno v slovenskem kraju, kjer se še za drag denar mnogokrat posla ne dobiva. Znanje nemškega jezika vleče delavne moči v mesta. Izgledov pa imamo dosti na posestvih pri nas naseljenih nemških in nemških večjih posestnikov, ki so teoretično in praktično izveščani, a zemlji izvajajo le toliko časa pokritje stroškov, dokler stoji še kaj lesa v gozdu. Gospodine Waldner, za kmeta mora pač vendar le priti druga pomoč.

Skofiče ob Vrbskem jezeru. Priziv nemčurjev o izidu občinskih volitev je bil od vlade odbit. To dejstvo kaže, da nemčurji porabljajo vsa možna in nemožna sredstva proti vsemu Slovencev. Ako je nemška vlada odbila nemški priziv, potem že morajo biti vzroki priziva čudno plitvi. Neki nemški list pa nehoti hvali našega župnika Sengerja in priznava, da je pred njegovo dobo bilo zastopstvo občine po večini nemško. Ob enem pa toži, da samo „hajlanje pri kozarcu“ nemški stvari ne pomaga. Mi pa mislimo, da „hajlanje“ tudi nemčurjskim kmetom ne pomore.

Vesti iz Štajerske.

Osrednji slovenski volilni odbor za Spodnje Štajersko se je imel sestati minolo nedeljo v Mariboru. Shod se je brez uspešnega razšela. „Slovenska kmečka zveza“ ni poslala na shod nobenega zastopnika.

Umrl je v nedeljo v Slov. Gradcu tamniški mestni župnik g. Anton Jazbec. Pokojnik je bil blag mož in med prebivalstvom v občini priljubljen.

Išče se soba s postrežbo in hrano. Prednost se da nemški kuhinji do 15. ma. c. Naslov pod „Dobra hrana“ na „Inseratni o'edek Edinosti“.

Službo oziroma postarski zastave išče inteligentna oseba. Dotičnik podučuje tudi glasovir. Naslov se izve v tobakarni „Narodnega doma“ v Barkovljah.

Važno za trgovce. Proja se hiša v predmestju. V hiši je dobro vpeljana prodajalnica. Ugodna pozicija tudi eventuelno za pekarno. Hiša nese dober dohodek, tako, da se v malo letih amortizira. Pogoji ugodni. Več pove „Inseratni o'edek Edinosti“.

Harmonij od najznamenitejših tvrdke, primeren za v kako cerkev, z 16 registri z jako močnimi in ne žnimi glasovskrasno izdelan, se p o da po nizki ceni. Naslov se pošlje pri organistu v Barkovljah.

V Rojanu išče poštena slovenska družina malo stanovanje z vrtno. Ponudbe pod „Tri osebe“ na „Inseratni o'edek Edinosti“.

Malo stanovanje primerno za tri osebe z vrtno, v bližini mesta, isčem. Pogodba tudi za več let. — Ponudbe po „Spartaa“ na „Inseratni o'edek Edinosti“.

Velika izbira Pohištva

Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slivne z-oala, stelice, popolne pohištvo za kuhinje in tudi posamezni komadi.

Trst, via Chiozza 8

(Rudeče table)

VITTORIO DOPLICHER

Najnižje cene.

Slovenci!

Lastniki krm, gostiln, hiš in stanovanj, kupujte mrežice in druge predmete

za plinovo razsvetlavo v prodajalnici o o o o o

Ermano Cattelani

Trst, ulica Acquedotto št. 10 Trst

kjer najdete najprimernejše cene in trpežno blago.

V avtorizovani pripraviljalnici

za izpit vojaškega dobrovoljstva

pod ravnanstvom profesorja RIHARDA MICKS — Trst, ulica delle Poste 10
je pričel generalni tečaj za tiste mladeniče, ki so dovršili 16. leto starosti ter hočejo napraviti izpit v prih. mesecu jun ju, ali na 20. sept. vsakega leta.

Šola zamore pokazati na stotine kandidatov. — Naučni jezik italijanski in nemški.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suho

(s parnim obratom)

za obleko brez razdiranja, blaga, pohištvo, pregrinjala itd., kakor tudi dežnike

TRST - ulica Farneto št. 11 - TRST

ALBIN BOEGAN

O priliki plesov se izvrši najhitreje. — Pregrinjala se lika po 20 nč. komad

Corso št. 17 II. nadst.

Avtorizovana pripraviljalnica šola

ZA IZPIT ENOLETNEGA DOBROVOLJSTVA

ki jo vodi profesor komunalne gimnazije R. dr. de Luyk.

Redni tečaj od oktobra do prih. junija. Brzi tečaj od srede novembra do srede februarja. Poučjejo profesorji komunalne gimnazije, mestne realke, c. kr. trgovske in pomorske akademije. Pouk v italijanskem in nemškem jeziku. Informacije in vpisovanja vsaki delavni dan od 6. ure naprej.

Corso št. 17 II. nadst.

VERA je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavolaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.

Steklenica 3- K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljanje po poštne povzetju.

Trst — Austro - Americana — New-York

Anonimno parobrodno društvo.

Edino domače društvo za promet blaga in potnikov med Trstom in New-Yorkom ter med

Trstom in vsemi glavnimi lukami Amerike

z najmodernejšimi parniki, ki so večim delom zgrajeni navlašč

za prevažanje izseljencev.

V Trstu dobivajo potniki pred odhodom parnikov hrano in stanovanje v novozgrajenem hotelu: „PENSION-AUSTRO-AMERICANA“.

12 TRSTA odhajajo parniki vsakih 8 dni. — Brzi in elegantni novi parnik

ERNY

odpoteje v NEW-YORK dne 9. marca 1907.

Cene jako nizke.

Za natančnejša navodila treba se je obrniti na upravo društva: Trst, ul. Molin piccolo 2

Tapecirarska delavnica Alberto Sencich

Trst, via Ciziano Vecellio št. 4

vsprejema vsako tapecirarsko delo in tudi popraviljanja.

CENE NIZKE.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

koncesijonirana od vis. c. k. namestništva
ulica Bachi št. 12, II. nadst.
(uhod pod prehodiščem.)

Deja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsako vrsto prošelj vojaškega značaja — oproščenje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobrovoljstvo, ženitbe, dosežanje zakonitih ugodnosti glede preženčne službe vsprejetja v vojaške sole itd. itd.

Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnih slučajih. Reševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9.—12. predp. in 4.—7. popol.

Ob nedeljah in praznikih od 10.—12. popoldne.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Acquedotto št. 25

Avtorizovana elektrotehnična delavnica s pridejano mehanično delalnico

Sprejema vpojavo električne razsvetljave, zvoncev, telefonov, strelodarov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi z elektrotehniko, kakor poprave dinamičnih motorjev in presnove svetilj, kakor tudi boji sistema.

Cene jako zmerne in izvršitev popolna.

Male in velike parcele zemljišča brez hiš in s hišami ob cesti v bližini mesta so na prodaj ugodnih cenah. Naslov pove „Inseratni o'edek Edinosti“.

Podpisani sem v ulici Laz zaretto veselilo št. 19 na voglu ulice San Giorgio otvoril

ZALOGO VINA

za domačo rabo, pridelek iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brac) in ga prodajam v sodih in steklenicah. Za sam. kraj. Vse zagotovlja da je kakovost najboljša. Da samorec cenjam odjemale m jamčiti za pristno vino, sem sklenil, da ga dobivam v originalnih sodčkih naravnost iz svojih klet v Bolu in da ga tako razpoložim tudi na stanovanju.

Za krmorje in gostilničarje primerne cene. V nadi, da me počastite z Vašo naročbo beležim se na danje

IVAN CVITANIC.

Prej, nego kupite otrobe, drobne

otrobe, oves, koruzne in pšenične moke, koruzo itd. obiščite skladišče

Vinko de Marin

Via Vittorio Alfieri št. 10
(kraj ognjegaseev)

kjer najdete blago najboljšee vrste in

najceneje vseh trgov.

Velika zaloga istrijskega in dalmatinskega vina, belega in črnega iz najboljih klet, marsala I. vrste na debelo in drobno Pošljam na dom brezplačno vsako količino, izven Trsta franko postaja Trst po konturnih cenah. Ul. Giov. Boccaccio 11 FRATELLI de GIOIA, Trst

Carlo Della Vella

v Trstu, via S. Sebastiano 1, II. nadst.
PISARNA

za posredovanje nepremičnin, posojil,

zakupnin, zamen

in sploh trgovskih poslov.

Uradne ure od 10. do 1. pop. in od 4. do 6. pop.

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 3.

Priporoča svojo zalogo oglja in drva ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno.

Pošiljanje na dom.

Telefon št. 1664.

Zaloga ovsu in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje.

M. ud. ZERQUENIA

ulica Luigi da Paestrina 2 (ogel ul. Coronca)

Vsako zobobol, vsako neprijetno sapo ust odstranjuje hitro in trajno balzamično-eterična voda za usta, čisteca istočasno zoba, osvježujoča zobno meso, učvrščujoča in zabranjujoča votlost zob. 1 stekleničica 40 nč., s pošto 20 nč. omot. Dobiva se samo v lekarni PRAXMARER (Ai due mori) TRST, Municipalna palata. Telefon št. 72.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5

(vogal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in raznih paletov. Obleke za dom in delo. Delavne obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristno ang. esk). Specijaliteta: blago tu in inozemskih ovsn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

TVRDKA

Emilio Segrè

je otvorila novo zalogo

koroškega lesa

v ulici Antonio Caccia št. 17 (ex Androna del Moro)

KONKURENČNE CENE.